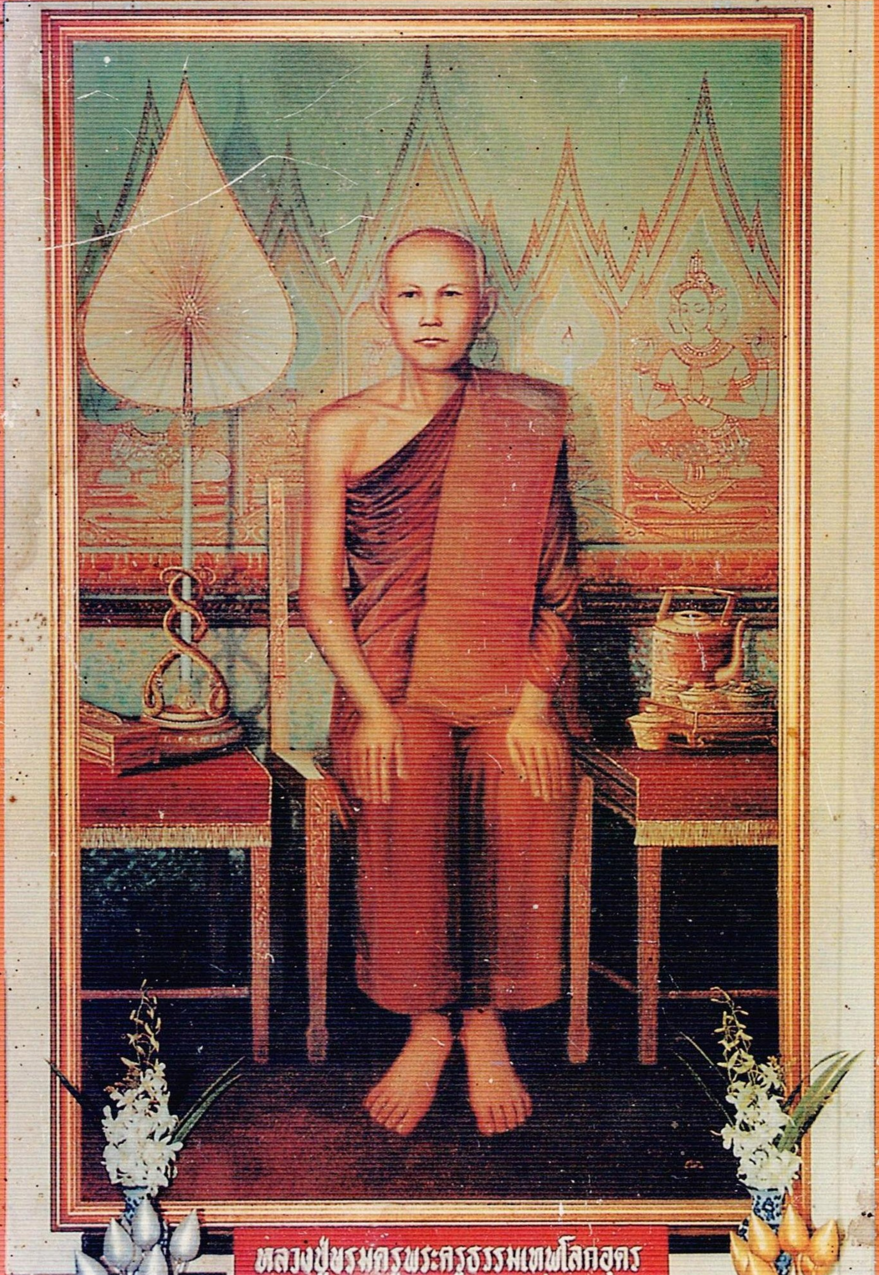


อนุสรณ์ หล่อพระรูป หลวงปู่บรมครูพระครูธรรมเทพโลกอุดร

ณ วัดในไร่ ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง ๓ ธันวาคม ๒๕๓๗

หนังสืออนุสรณ์

หล่อพระรูปหลวงปู่บรมครูพระครูธรรมเทพโลกอุดร

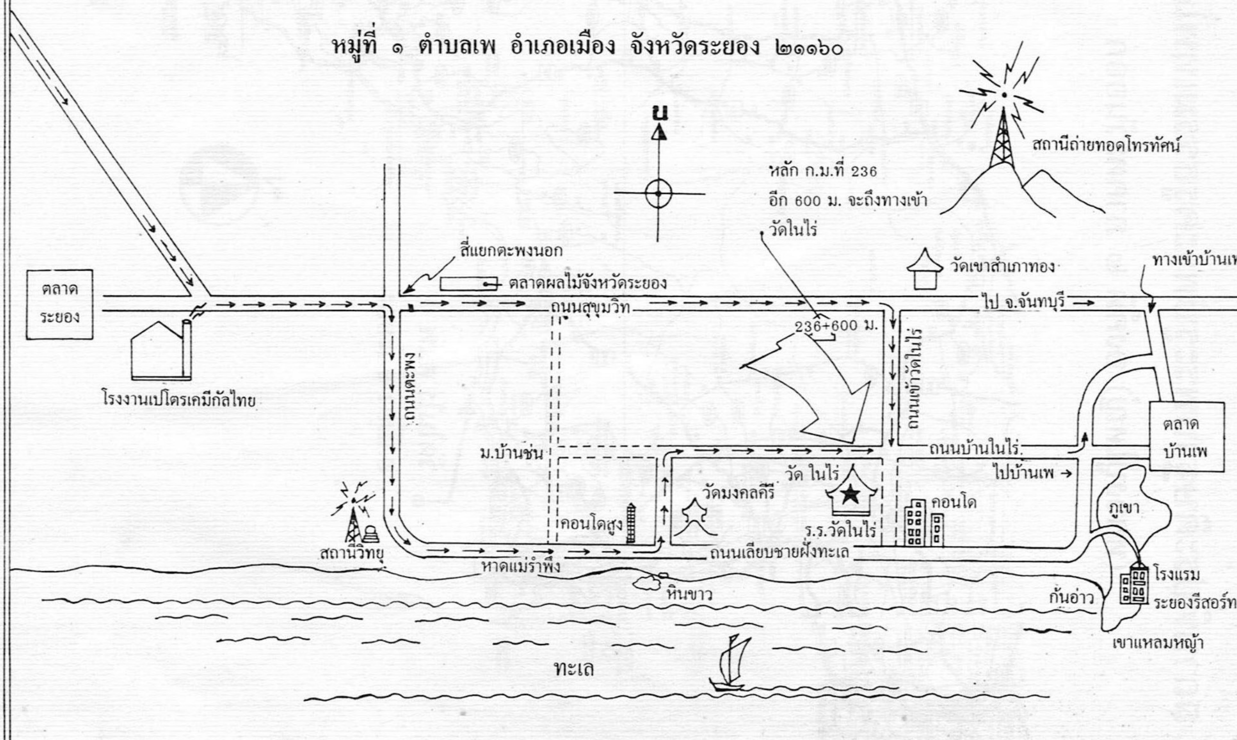
(หลวงปู่ใหญ่)

ในวันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๗ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑

ณ.วัดในไร่ ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง

แผนที่วัดในไร่ และมณฑป ประดิษฐานหลวงปู่บรมครูพระครูธรรมเทพโลกอุดร

หมู่ที่ ๑ ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ๒๑๑๖๐

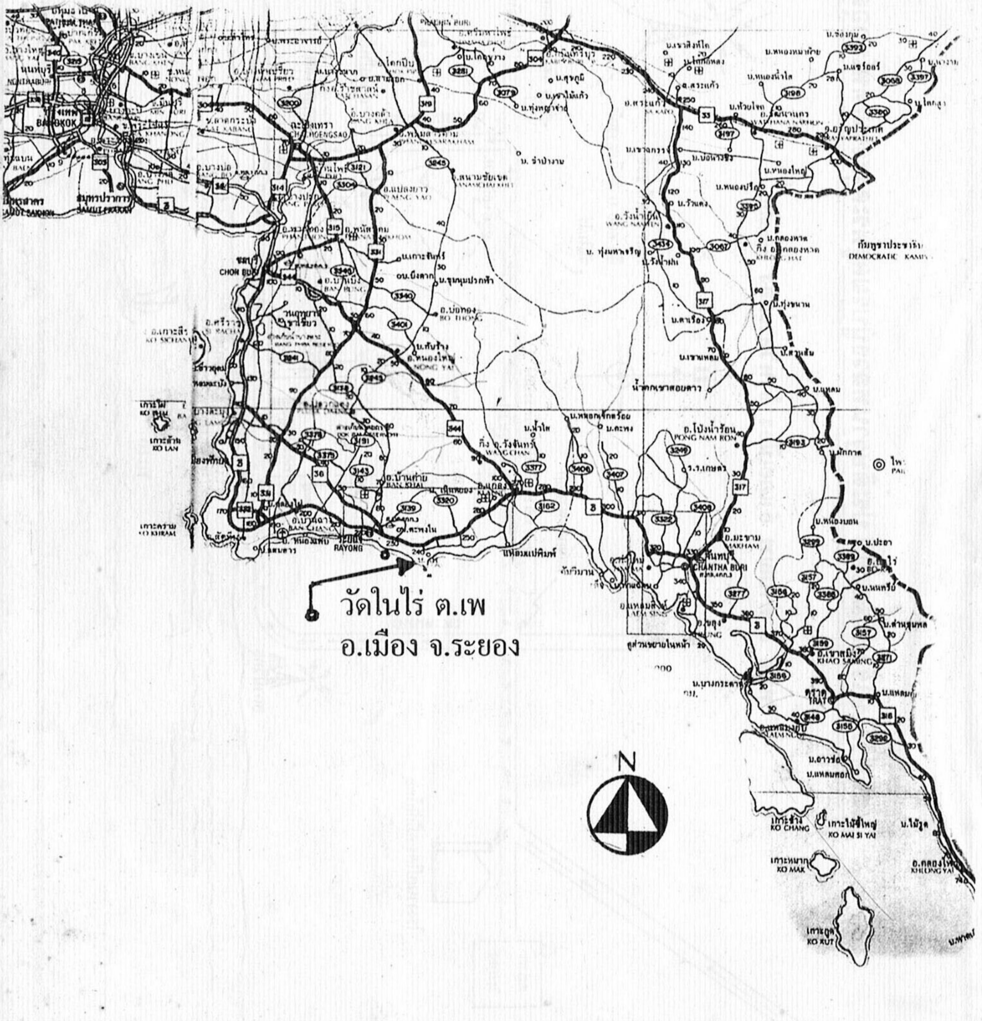


อ.ดำรงค์ ๓ ส.ค.๓๗

แผนที่จังหวัดระยอง

สถานที่ประดิษฐานพระรูปพระครูธรรมเทพโลกอุดร

(หลวงปู่ใหญ่) องค์ที่ ๒ ภาคตะวันออก



กำหนดการ

วันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๗ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑ ปีจอ

เวลา ๐๖.๒๙ น. คณะพราหมณ์ เริ่มพิธีบวงสรวง

เวลา ๐๗.๒๙ น. ถวายภัตตาหารเช้า แด่ภิกษุสามเณร

เวลา ๐๙.๒๙ น. ทำพิธีบวชชีพราหมณ์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร

เวลา ๑๒.๒๙ น. ทำพิธีหล่อพระรูปหลวงปู่ธรรมเทพโลกอุดร โดยอาราธนาพระภิกษุสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๕.๒๙ น. ทำพิธีจุดเทียนชัยพระเกจิอาจารย์อธิษฐานจิตบารมี

เวลา ๑๘.๒๙ น. ทำพิธีดับเทียนชัย เสร็จพิธีพุทธาภิเษก

เวลา ๑๙.๐๐ น. เริ่มการเล่นมหรสพ

วันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๓๗ ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๑ ปีจอ

เวลา ๐๘.๐๐ น. ถวายภัตตาหารแด่ภิกษุสามเณร

เวลา ๐๙.๐๐ น. อาราธนาพระคุณเจ้าผู้ทรงคุณวุฒิแสดงธรรม

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสามเณร

เวลา ๑๓.๐๐ น. ศิษยานุศิษย์พร้อมคณะกรรมการ และสาธุชน ร่วมกันถวายผ้าป่าโดยพร้อมเพรียงกัน

ประธานฝ่ายสงฆ์

พระราชพิพัฒนโกศล (หลวงพ่อเณรโกศล)

พระครูปลัดประโยชน์ จิตตกาโร (เจ้าอาวาสวัดในไร่)

ประธานกิตติมศักดิ์

พล.ท.บวร งามเกษม คุณรวีวรรณ สร้อยหงษ์พราย

ผู้รับมอบโองการจัดสร้าง

คุณวิรัตน์ โรจนจินดา

คณะพราหมณ์จัดสร้าง

คุณไพโรจน์ แดงบุญเรือง

คณะกรรมการจัดสร้าง

คุณเกรียงศักดิ์ อารยะวีรสิทธิ์	คุณเอนกวุฒิ นาคเขียว
ผู้ใหญ่ลำยอง ชลสวัสดิ์	คุณชูสีรี นาคเขียว
คุณทวีวัฒน์ เติมฤทธิ์	คุณอุทัย เชิดชูชัยไพบูลย์
คุณสง่า ลีลาทิพย์กุล	คุณพเยาว์ โรจนจินดา
คุณพัชรี ทัศนะ	คุณศุภรา จรรยาสฤทธิ์
คุณโกสุม เครือคล้าย	คุณกิ่ม ฟุ้งเฟื่อง
คุณวิบูลย์ ดีประเสริฐสิทธิ์	คุณดำรงค์ อินทรสายัณห์

— — — — — — — —

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ คณะศิษย์ได้จัดพิมพ์ เพื่อเป็นอนุสรณ์ ในการหล่อพระรูปองค์ที่ ๒ ของหลวงปู่บรมครู ณ.วัดในไร่ จังหวัดระยอง เพื่อถวายพุทธบูชา และเทิดทูนพระบารมีธรรม แก่หลวงปู่บรมครู พระครูธรรมเทพโลกอุดร และสรรเสริญพระเกียรติยศและเกียรติคุณ สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท (บุญมา) ซึ่งมีพระคุณต่อชาติและแผ่นดิน คณะศิษย์ได้รับคำบัญชาจัดสร้าง ลำดับแรกคือ พระรูปหล่อยืนสูง ๑๙ นิ้ว ๑๙ องค์ ไม้โพธิ์แกะ ๑๙ องค์ และจะต้อง สร้างรูปหล่อใหญ่เท่าองค์จริงอีกสี่ภาค องค์ที่ ๑ สร้างเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ ณ.ที่วัดโพธิ์งาม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท พร้อมทั้ง สร้างพระผง จำนวน ๔,๙๙๙ องค์ รูปเหรียญโลหะอีก ๕,๐๐๐ องค์ ซึ่งสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี

สำหรับการหล่อพระรูปหลวงปู่บรมครูเท่าองค์จริงองค์ที่ ๒ คณะศิษย์ได้พยายามเลือกเฟ้นสถานที่ตามลักษณะที่ถูกต้องคำบัญชาของหลวงปู่บรมครู เห็นว่า วัดในไร่ ตำบลเพ จังหวัดระยอง มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นเมืองของสุนทรภู่ กวีเอกของโลกด้วย นับว่าเป็นเกียรติประวัติและเป็นมิ่งขวัญของประชาชนภาคตะวันออกและจังหวัดระยองเป็นอย่างยิ่ง หนังสือเล่มนี้ยังรวบรวมธรรมะต่าง ๆ และของพระอริยะสงฆ์หลายองค์เพื่อเป็นแสงธรรมนำชีวิตสืบไป

กรรมใดที่คณะศิษย์ได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ ล่วงเกิน หรือไม่บังควร ก็กราบขอขมา และขออโหสิกรรม ณ ที่นี้ด้วย ถ้าหากเป็นบุญเป็นกุศล คณะศิษย์ขอน้อมอุทิศถวายแด่หลวงปู่บรมครูและดวงวิญญาณผู้มีพระคุณ ต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งหลายด้วยเทอญ

ครูดำรงค์และคณะศิษยานุศิษย์

สารบัญ

	หน้า
หลวงปู่เทพโลกอุดร	๑
พระคาถา บูชาหลวงปู่เทพโลกอุดร	๒
คำภาวนาระลึกถึงหลวงปู่ใหญ่	๒
หลวงปู่พระครูธรรมเทพโลกอุดร	๓
คำกลอนของสมเด็จกรมพระราชวังบวร	
มหาสุรสิงหนาท (บุญมา)	๘
พุทธะโอวาทของสมเด็จพระสังฆราชเจ้า	๑๒
อริยสัจสี่	๑๖
ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก (ฉบับเดิม)	๒๒
วิปัสสิต	๒๙
กรวดน้ำ	๓๐
พระคาถาชินบัญชร สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)	๓๒
บทสวดมนต์พิเศษ	๓๖
คติธรรม	๕๕
รายนามผู้บริจาคในการสร้างหนังสือ	๖๓



หลวงปู่เทพโลกอุดร

พระคาถา บูชาหลวงปู่เทพโลกอุดร

ตั้ง นะโม ๓ จบ

โย อะริโย มะหาเถโร อะระหัง อะภิญญาธะโร
ปะฏิสัมภิทัปปัตโต เตวิชโช พุทธะสาวะโก
พะหู เมตตา ทิวาสะโน มะหาเถรานุสาสะโก
อะมะตัญเญวะ สุชีวะติ อะภินันที คุหาวะนัง
โส โลกุตตะโร นาโม อัมเหหิ อะภิปูชิโต
อิธะ ฐานูปะมาคัมมะ กุสะเล โน นิโยชะเย
ปุตตะเมวะ ปิยัง เทสิ มัคคะผะลัง วะ เทสสะติ
ปะระมะสารีริกะธาตุ วะชิรัญจา ปิวานิตัง
โส โลเก จะ อุปปันโน เอเกเนวะ หิตังกะโร
อะยัง โน โข ปุญญะลาโภ อัปปะมัตโต ภะเวตัพโพ
สาธุกันตัง อะนุกะริสสามะ ยัง วะเรนะ สุภาสิตัง
โลกุตตะโร จะ มะหาเถโร เทวะตานะระปูชิโต
โลกุตตะระคุณัง เอตัง อะหัง วันทามิ ตัง สะทา
มะหาเถรานุภาเวนะ สุขัง โสตถี ภะวันตุ เม

คำภาวนาระลึกถึงหลวงปู่ใหญ่

พุทโธ คุณัง อะระหัง พุทโธ

หลวงปู่พระครูธรรมเทพโลกอุดร

คำบอกเล่าเป็นตำนานที่ขานกล่าว
เป็นเรื่องราวพระอริยสงฆ์ทรงสิกขา
ปฏิบัติบรรลุธรรมพระสัมมา
จนแก่กล้าในอภิญญาญาณ

ด้านเลขยันต์วิชาอักขระ
สมถะคงกระพันชั้นแตกฉาน
รักษาโรคตามตำรายาโบราณ
เป็นอาจารย์ทวยเทพไท้เทวา

สอนมนุษย์ผู้ฝักใฝ่ในธรรมะ
ตามแนวทางพุทธศาสนา
อยู่ตามถ้ำป่าเขาเนาพนา
ยึดศีลธรรมพระสัมมาเป็นอาภรณ์

"หลวงปู่ใหญ่" หลวงปู่บรมครู
ศิษย์เชิดชูธรรมะอนุสรณ์
"พระครูธรรมเทพโลกอุดร"
อริยสงฆ์ภูธรกำจรไกล

ณ ถ้ำเขาวัวแดงแหล่งธรรมะ
บรรดาพระเกจิอาจารย์ท่านชานไช
ได้เข้าไปรู้เห็นความเป็นไป
รู้แจ้งในวิมุตพระพุทธัง

พระธุดงค์ออกป่าหาวิเวก
เพื่อสวดเสกมหานิยมอาคมขลัง
ได้พบหลวงปู่ใหญ่ไม่ปิดบัง
ได้รับฟังธรรมะปฏิบัติ

ชี้แนวทางบริสุทธิ์พุทธศาสน์
จนเปลื้องปราดธรรมปรมัตถ์
สงฆ์รูปใดได้พบได้สัมผัส
ล้วนเจนจัดขั้นเกจิอาจารย์

ชีวะประวัติหลวงปู่ใหญ่
ไม่มีใครประจักษ์เป็นหลักฐาน
ต่างเลื่อมใสสืบศรัทธามาช้านาน
ท่านมีจิตวิญญาณบันดาลดล

ผู้ใดยึดธรรมปฏิบัติ
ถือศีลสัตย์เสริมสร้างทางกุศล
ไม่มีวันย่อยยับถึงอับจน
สาธุชนเชิดชูน้อมบูชา

ที่มีรูปหลวงปู่บูชารูป
บ้างจุดธูปบูชาด้วยคาถา
ไม่มีรูปก็มีเหรียญเปลี่ยนกันมา
ด้วยศรัทธาจริยวัตรเป็นปัจจัย

บรรดาเหล่าพุทธมามกะ
ยึดธรรมะเป็นแนวทางสร้างนิสัย
ถือศีลเป็นแนวทางสร้างวินัย
ย่อมปลอดภัยเพราะคุณพระอภิบาล

พระครูธรรมเทพโลกอุดร
เกริกกำจรบุญญามหาศาล
ขอบูชาบวงสรวงดวงวิญญาณ
โปรดบันดาลสาธุชนพ้นภัยพาล

อุดม นัทธีประทุม

สมเด็จกรมพระราชวังบวร มหาสุรสิงหนาท

(บุญมา)

คำกลอนของสมเด็จกรมพระราชวังบวร
มหาสุรสิงหนาท (บุญมา)

กูล่องเรือมาข้ามน้ำข้ามฟ้าหันหน้าสู้ดิน
ทิ้งบ้านทิ้งถิ่นพลัดพรากจากกัน
เสียเมืองให้มันใจกูแสนเศร้า
ปวดร้าวแค่ไหนอยากให้ลูกหลานไทย
ทุกหมู่ทุกเหล่าได้รู้ได้เห็นเหมือนเช่นตัวกู
สู้ศึกตรากตรำเดินทัพไปทั่ว
เหนือใต้ไม่กลัวรบคู่นักรบไทย
ยามมีศรีสุขคลุกเคล้ากันไป
ยามทุกข์เมื่อใดกูช่วยเหลือกัน
มีบ้างอดบ้างอับยศอดสู
เลือดไทยของกูอยู่คู่สยาม
ค้ำชูจักรีวงศ์ อยู่คงชั่วนิรันกาล
กูชื่อ......................(บุญมา)



สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท (บุญมา)

สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท

นายสุดจินดา "บุญมา" ผู้สามารถ แม่ทัพเอกของชาติสามสมัย
ตอนปลายยุคอยุธยาชาติปราชัย หลบหลีกภัยรอวันสู้กู้ธานี
สมเด็จพระเจ้าตากสินปิ่นกษัตริย์ พระเจนจัดกระบวนรบชวนหลบหนี
เพราะน้ำน้อยย่อมแพ้แก่อัคคี ตีเมืองจันทบุรีรวมรี้พล
ทรงต่อเรือรวมพลผจญศึก ปลุกสำนึกความรักชาติคาดหวังผล
ยกทัพเรือเรียงรายตามสายชล สู้อดทนย้อนเข้าเจ้าพระยา
ปราบพม่าริปูพาลที่ราญรุก ทัพไทยบุกคึกคักเป็นหนักหนา
แม่ทัพเอกเยี่ยมยุทธ์สุดจินดา อยุธยาย่อยยับตีกลับคืน
ทรงเห็นว่าอยุธยารักษายาก เสียหายมากเมืองทรุดสุดจะฝืน
ทั้งปราการรายล้อมทั้งป้อมปืน ไม่ยั่งยืนข้าศึกรู้ลู่ทางดี
เมืองหลวงจึงขยับย้ายมาท้ายน้ำ ทำเลล้ำเป็นประตูสู้และหนี
สถาปนาย่านตำบลธนบุรี เป็นราชธานีศรีไผท
พระจอมทัพ "บุญมา" ผู้สามารถ ท่านเก่งกาจชาญฉลาดมิหวาดไหว
ยากจะหาแม่ทัพนายกองใด ในเมืองไทยมาเทียบได้เป็นไม่มี
เพราะความชอบกอบกู้เอกราช ป้องกันชาติอย่างหนักสมศักดิ์ศรี
โปรดเกล้าเป็น "พระมหามนตรี" พระคุณมีมากล้นพ้นประมาณ
ครั้งกรุงธนผจญศึกสิบหกครั้ง ไม่พลาดพลั้งองอาจชาติทหาร
แม้ชีวิตจะดับดิ้นสิ้นลมปราณ ดวงวิญญาณหวงแหนแผ่นดินไทย
สมัยรัตนโกสินทร์ไม่สิ้นศึก ศัตรูคึกเข้าประจัญไม่หวั่นไหว
พระมหามนตรีตีโต้ไป พระเกียรติก้องเกรียงไกรในแผ่นดิน

เลื่อนพระยศตำแหน่งพระแกร่งกล้า อยุธยา ธนบุรี รัตนโกสินทร์
เป็นนักรบเรืองพระนามสามแผ่นดิน ใครได้ยิน "พระยาเสือ" ก็เหลือรับ
ตำแหน่งรั้งครั้งหลังเป็น "วังหน้า" ศึกพม่ายกเข้ามาเก้าทัพ
ทรงวางกลวิธีตีโต้กลับ พม่ายับทัพแหลกแตกกระจาย
ในสมัยพระพุทธยอดฟ้า พม่ายกทัพมาไม่ขาดสาย
ถึงแปดคราแปดครั้งหวังทำลาย ต้องล้มตายไม่กล้ามารังควาญ
พระทรงเป็นนักรบที่ชาญฉลาด สติปัญญาความสามารถแสนอาจหาญ
ได้ทรงตั้งสัจจปณิธาน จะปราบพาลให้เหี้ยนเตียนแผ่นดิน
ต่อสู้เพื่อแผ่นดินไทยให้คงอยู่ เหลือดไหลพรูหยดสุดท้ายไม่ผันผิน
ปกป้องพื้นปฐพีด้วยชีวิน แม้เลือดรินปกป้องชาติมิคลาดคลา
ยามว่างศึกสงครามในยามนั้น ทรงสร้างสรรค์อาวาสศาสนา
ปฏิสังขรณ์บำรุงวัดพัฒนา เหลือเวลาสร้างซ่อมทั้งป้อมวัง
เรื่องอยู่ยงคงกระพันนั้นแคล้วคลาด เดชอำนาจมหานิยมอาคมขลัง
ฝ่ายศัตรูยกทัพกลับจังงัง พ่ายพลัง "กรมพระราชวังบวร"
พระเกียรติอนันต์ป้องกันชาติ เพื่อทวยราษฎร์ประสบสุขสโมสร
แผ่นดินไทยมิยอมให้ใครบั่นทอน ถวายพระพรบวงสรวงดวงวิญญาณ
พระวิญญาณสถิตสถานวิมานไหน เหล่าทวยไทยตั้งจิตอธิษฐาน
ขอพระวิญญาณพระองค์ทรงสราญ ดลบันดาลชาติไทยอยู่คู่หล้าเอย.

อุดม นัทธีประทุม

พุทธะโอวาท

ของ

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า

พระพุทธศาสนาไม่มีผู้ใดอาจทำให้เศร้าหมองได้แม้แต่น้อย พระพุทธศาสนาคือเพชรที่น้ำแรงแสงกล้า บริสุทธิ์ สว่างไสว คือ อาทิตย์ยามเที่ยงวันที่เจิดจ้าบนท้องฟ้า ความสกปรกใดก็ไม่อาจแทรกซึมเข้าสู่เนื้อแท้ ของพระศาสนาได้ ดังนั้นไม่ว่าใครจะทำชั่ว ทำร้ายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตามก็ไม่อาจทำพระพุทธศาสนาให้หมองมัวได้ แต่ทำชีวิตจิตใจตนเองให้หมองมัวนั้นแน่นัก

พุทธศาสนิกและผู้ได้รับประโยชน์จากพระพุทธศาสนา จากพระพุทธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์ มีหน้าที่ต้องกตัญญูกตเวทีตอบ คือต้องเทิดทูนรักษา มิใช่เหยียบย่ำทำลายด้วยความประพฤติผิดศีล ผิดธรรมผิดวินัย เพราะนั่นเป็นความอกตัญญูที่ผู้รู้ย่อมตราหน้า และผลบาปกรรมย่อมแรงด้วย

พระภิกษุสามเณรก็มีหน้าที่ต้องกตัญญูกตเวทีต่อพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงแสดงสั่งสอนไว้อย่างไร ต้องปฏิบัติด้วยความเคารพเทิดทูนให้เรียบร้อยด้วยดีอย่างยิ่ง นอกจากนั้น พระเณร พึงนึกถึงอุปการะที่ได้รับจากญาติโยม ชีวิตของพระเณรดำรงอยู่โดยปราศจากอุปการะของญาติโยมไม่ได้ จึงพึงมีกตัญญูกตเวทีรู้คุณของญาติโยมและพึงตอบแทนด้วยดี ด้วยการปฏิบัติ เป็นพระดี พระแท้ เพราะนั่นคือ

ความประสงค์แท้จริงในจิตใจญาติโยม ผู้ให้ความอุปถัมภ์บำรุงพระเณร เป็นพระดี เป็นพระแท้ เป็นพระมีศีล มีวินัยงดงาม เจริญในพระธรรมวินัย นั่นคือความกตัญญูกตเวทีสำหรับพระเณร เป็นพระไม่ดี เป็นพระไม่แท้ เป็นพระไม่มีศีล ไม่มีวินัย นั่นคืออกตัญญูกตเวทีต่อพระศาสนา ต่อพระพุทธเจ้า ต่อพระธรรม ต่อพระสงฆ์ เป็นอกตัญญูที่หนักหนาที่สุด จึงมีผลที่เลวร้ายหนักหนาที่สุด

ขอจงมีใจมั่นคง อบรมกตัญญูกตเวทิตาธรรมให้เกิดได้มากมีดังปรารถนา เพื่อได้รับคุณนานาประการ เป็นมงคลแก่ชีวิต

ขอถวายพร ขออำนวยพร

สด.พระญาณสังวร

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วัดบวรนิเวศวิหาร

อริยสัจสี่

อริยสัจสี่

๐	ทุกข์	หน้าที่	๑๗
๐	สมุทัย	หน้าที่	๑๘
๐	นิโรธ	หน้าที่	๑๙
๐	มรรค	หน้าที่	๒๐

ขอได้คิด พินิจดู ให้รู้แจ้ง
เป็นทางแห่ง ความจริง ที่ยิ่งใหญ่
ตัดกิเลส พันธนาการ นั้นออกไป
เริ่มต้นใหม่ อย่างใจเย็น จะเห็นธรรม

ทุกข์

ความทุกข์ ที่ทุกคนจะต้องพบ

๑. **การเกิดเป็นทุกข์** เพราะว่าจะเกิดได้ คุณแม่ต้องอุ้มท้องถึง ๙ เดือน ต้องทุกข์ทั้งคุณพ่อและคุณแม่ ทั้งตัวเอง ที่ทนอยู่ในสภาพอุดอู้อยู่ในครรภ์เป็นเวลานาน ขณะคลอดต้องพบกับสภาวะที่คลอดยาก เมื่อผ่านพ้นออกมาแล้ว ต้องเจอกับสภาวะอากาศต้องร้องอุแว้ ทุกคนไป

๒. **ความเจ็บป่วยเป็นทุกข์** เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วก็ต้องหิว ต้องเจ็บป่วย เป็นไข้ ตัวร้อน เวียนศีรษะ ท้องเสีย ปวดท้อง หรือเจ็บป่วยด้วยโรคอื่น ๆ ตั้งแต่เด็ก เป็นผู้ใหญ่ แก่ชรา ล้วนต้องได้รับความทุกข์ เพราะความเจ็บป่วยทั้งนั้น

๓. **ความเศร้าโศก** เป็นทุกข์

๔. **ความพิรี้พิร่ำ รำพัน** เป็นทุกข์

๕. **ความคับแค้นใจ** เป็นทุกข์

๖. **ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ** เป็นทุกข์

๗. **ความประสบกับสิ่งที่ไม่ชอบใจ** เป็นทุกข์

๘. **ความพลัดพรากจากสิ่งที่เป็นที่รัก ที่พอใจ** เป็นทุกข์

๙. **ความปรารถนาสิ่งใด แล้วไม่ได้สิ่งนั้น** เป็นทุกข์

๑๐. **ความแก่** เป็นทุกข์ คนแก่ต้องมีร่างกายเหี่ยวย่น ไม่สวยงาม อวัยวะของร่างกายสึกหรอ หรือหมดสมรรถภาพ ไม่ว่าจะเป็นอวัยวะภายนอก ภายใน มักแต่จะมีความเจ็บป่วย ไม่กระฉับกระเฉง ไม่แข็งแรง รอความตายในที่สุด

๑๑. **ความตาย** เป็นทุกข์ คนส่วนใหญ่ไม่อยากตาย กลัวความตายมาเยือน จึงดิ้นรน หรือหนีความตาย แต่ก็หนีไม่พ้น ไม่ว่าผู้ใด

เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์
(สมุทัย)

๑. **กามตัณหา** ได้แก่ความอยาก ความติดใจในกามคุณ ๕ คือ ติดใจในรูปสวยงาม เสียงไพเราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสกาย อันเป็นสิ่งที่ทำให้ น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ น่ารักชวนให้ติดใจ **กามตัณหานี้** สามารถดับได้ **ฌานสมาบัต** ตั้งแต่ **ปฐมฌาน** ขึ้นไป

๒. **ภวตัณหา ความอยากมี** เช่น อยากมีทรัพย์ อยากมีที่ดิน อยากมีบ้าน อยากมีเครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ **มีความอยากเมื่อไร ทุกข์เมื่อนั้น ความอยากเป็น** เช่น อยากเป็นคนเด่น อยากเป็น ส.ส. อยากเป็นรัฐมนตรี อยากเป็นปลัดกระทรวง อยากเป็นนายร้อย อยากเป็นนายพัน อยากเป็นเศรษฐี อยากเป็นเจ้าคน นายคน **ความอยากเกิด** อยากเกิดเป็นมนุษย์ที่รูปสวย ๆ รวย ๆ อยากเกิดเป็นเทพบุตร นางฟ้า นางสวรรค์ อยากเกิดเป็นพรหม หรือแม้อยากเกิด เป็นสัตว์ที่น่ารัก เช่น เป็นหมา เป็นแมว เป็นนก

๓. **วิภวตัณหา** ความอยากในความไม่มี เช่นไม่อยากมีบ้านเรือน เป็นอนาคาริก (คนไร้บ้าน ท่องเที่ยวไปทั่ว)

ความอยากในความไม่เป็น ไม่อยากเป็นคนรูปไม่สวย ไม่อยากเป็นคนขี้โรค ไม่อยากเป็นหัวหน้า ไม่อยากเป็น ส.ส. ไม่อยากเป็นนักการเมือง

ความอยากในความไม่เกิด โดยเห็นไปว่า

"สัตว์เกิดเพียงชาติเดียว ตายแล้วก็ดับสูญไป"

ความสุข หรือความดับทุกข์ ระดับต่างๆ
(นิโรธ)

๑. **ความสุขเกิดจากกามคุณ ๕** สัตว์ทั้งหลายย่อมถึงพอใจ และติดใจในความสุขที่เกิดจากการที่ **ตา** ได้เห็นรูป **สวยงาม** ตามสิ่งที่ตนปรารถนา พอใจได้ฟังเสียงไพเราะ ได้ยินคำสรรเสริญเยินยอยกย่อง ได้สัมผัสกลิ่นหอม อันน่าชวนดม อาหารเลิศรส เคล้าเสียงเพลง และสัมผัสทางกายอันอ่อนนุ่มละมุนละไม รวมทั้งการสัมผัสทางเพศ ระหว่างชาย-หญิง ตลอดจนการมีทรัพย์ มีที่ดิน มีบ้านสวยงาม มีรถยนต์ มีเครื่องใช้ไม้สอยสมบูรณ์

๒. **ความสุขเกิดจากการให้ทาน** เรามักภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือสัตว์อื่น ความสุขที่ได้จากการกระทำเพื่อผู้อื่น ลดความตระหนี่ขี้เหนียว ออกจากจิตใจ ลดความโลภ ความสุขแห่งจิตใจ ยิ่งกว่าความสุขจากกามคุณ ๕

๓. **ความสุขเกิดจากการมีศีล** การผิดศีล เป็นการก่อเวร มีเจ้ากรรมนายเวรมาก ต้องใช้หนี้ใช้เวรเขาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ไม่ไปก่อเวรหรือผิดศีลขึ้นอีก ดวงชะตาจะดีขึ้นเพราะไม่มีเจ้ากรรมนายเวรมาตัดรอน ทำให้มีความสงบสุขมากขึ้น เป็นความสุขที่เกิดขึ้นจากการมีศีล ไม่ว่าเป็น ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ หรือ ศีล ๒๒๗

๔. **ความสุขเกิดจากสมาธิ** มีศีลดี ทำให้จิตไม่รุ่มร้อน จิตสงบเยือกเย็น เป็นพื้นฐานแก่การฝึกสมาธิ ในระดับฌาน ก็สามารถดับความทุกข์ ในระหว่างเข้าฌาน ตามระดับของ ฌาน นั้น

๕. **ความสุขเกิดจากการวิปัสสนา** ก็คือการพิจารณาธรรมะพิจารณาอริยสัจสี่ ให้รู้แจ้งเห็นจริง จนจิตสามารถละกิเลสได้ ความสุขที่เกิดจากการละกิเลสนั้น เป็นความสุขขั้นสุดยอด ไม่มีสุขใดเสมอเหมือนซึ่งสามารถแบ่งตามระดับ คือความสุข ระดับโสดาบัน ความสุขระดับสกิทาคามี ความสุขระดับ อนาคามี และความสุขระดับ อรหันต์

วิธีปฏิบัติเพื่อความสุข หรือดับความทุกข์
(มรรค ๘)

๑.	มีความเห็นถูกต้อง	- เห็นอริยสัจสี่
		- เห็นว่าทำความดีได้ผลดี ทำชั่วได้ผลชั่ว
		- เห็นว่า ขันธ์ ๕ ไม่เที่ยง แตกสลายยึดเป็นของตนไม่ได้
๒.	คิดให้ถูกต้อง	- คิดออกจากกามคุณ ๕ จากความโลภ
		- คิดไม่เคียดแค้นพยาบาท
		- คิดไม่เบียดเบียน
๓.	พูดให้ถูกต้อง	- ไม่พูดเท็จ
		- ไม่พูดคำหยาบ คำเผ็ดร้อน รุนแรง
		- ไม่พูดส่อเสียด ให้คนเขาแตกแยกกัน
		- ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไร้ประโยชน์ พูดพล่าม
๔.	ประพฤติตนให้ถูกต้อง	- ไม่ฆ่าสัตว์ - ไม่ลักขโมย
		- ไม่ประพฤติผิดทางกาม
๕.	ประกอบอาชีพที่ถูกต้อง	- ไม่ค้าขายสัตว์ที่นำไปฆ่า
		- ไม่ค้าขายอาวุธ
		- ไม่ค้าขายยาพิษ ยาเสพติด เหล้าบุหรี่ ยาม้า
		- ไม่ค้าขายคน ค้าประเวณี ค้าแรงงาน
๖.	มีความเพียรถูกต้อง	- เพียรระวังไม่ให้บาป อกุศล เกิดขึ้นในจิตใจ
		- เพียรละ เพียรดับ เมื่อมีบาป อกุศล เกิดขึ้น
		- เพียรบำเพ็ญ กุศลผลบุญ ให้เกิดขึ้นมาก ๆ
		- เพียรรักษากุศลผลบุญที่บังเกิดขึ้นแล้วให้อยู่ต่อไป
๗.	ฝึกสติให้ถูกต้อง	- กาย - เวทนา - จิต - ธรรม
๘.	ฝึกจิตให้ตั้งมั่นอย่างถูกต้อง	- ฌาน ๑ อันเป็นภูมิจิต ที่ประกอบด้วย วิตก วิจาร ปิติ สุข เอกัคตา
		- ฌาน ๒ จิตประกอบด้วย ปิติ สุข เอกัคตา
		- ฌาน ๓ จิตสงบ ประกอบด้วย สุข เอกัคตา
		- ฌาน ๔ จิตสงบ เอกัคตา อุเบกขา

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก (ของเก่า)

ขอให้พุทธบริษัท ทั้งหลาย ได้เจริญภาวนา ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกเสมอ จะบังเกิดความสวัสดิ์มงคล แก่ตนเองและครอบครัว มีความร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป

ยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎก

ฉบับเดิม

๑. อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา สัมมาสัมพุทโธ วะตะ โส ภะคะวา

อิติปิ โส ภะคะวา วิชชาจะระณะ สัมปันโน วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา สุคะโต วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา โลกะวิทู วะตะ โส ภะคะวา.

อะระหันตัง สะระณัง คัจฉามิ.

อะระหันตัง สิระสา นะมามิ.

สัมมาสัมพุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

สัมมาสัมพุทธัง สิระสา นะมามิ.

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สะระณัง คัจฉามิ.

วิชชาจะระณะสัมปันนัง สิระสา นะมามิ.

สุคะตัง สะระณัง คัจฉามิ.

สุคะตัง สิระสา นะมามิ.

โลกะวิทัง สะระณัง คัจฉามิ.

โลกะวิทัง สิระสา นะมามิ.

๒. อิติปิ โส ภะคะวา อะนุตตะโร วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา ปุริสะทัมมะสาระถิ วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา สัตถา เทวะมะนุสสานัง วะตะ โส ภะคะวา.

อิติปิ โส ภะคะวา พุทโธ วะตะ โส ภะคะวา.

อะนุตตะรัง สะระณัง คัจฉามิ.

อะนุตตะรัง สิระสา นะมามิ.

ปุริสะทัมมะสาระถิ สะระณัง คัจฉามิ.

ปุริสะทัมมะสาระถิ สิระสา นะมามิ.

สัตถา เทวะมะนุสสานัง สะระณัง คัจฉามิ.

สัตถา เทวะมะนุสสานัง สิระสา นะมามิ.

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

พุทธัง สิระสา นะมามิ. อิติปิ โส ภะคะวาฯ

๓. อิติปิ โส ภะคะวา รูปะขันโธ อินิจจะลักขะณะ ปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เวทะนาขันโธ อะนิจจะลักขะณะ ปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สัญญาขันโธ อะนิจจะลักขะณะ ปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สังขาระขันโธ อะนิจจะลักขะณะ ปาระมิ จะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะขันโธ อะนิจจะลักขะณะ ปาระมิ จะ สัมปันโน.

๔. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะวี ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อาโป ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เตโช ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วาโย ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อากาสะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญาณะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา จักกะวาฬะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๕. อิติปิ โส ภะคะวา จาตุมมะหา ราชิกา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตาวะติงสา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ยามา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตุสิตา ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา นิมมานะระตี ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ปะระนิมมิตะวะสะ วัตตี ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา กามาวะจะระ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา รูปาวะจะระ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะรูปาวะจะระ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา โลกุตตะระ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

๖. อิติปิ โส ภะคะวา ปะฐะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ทุติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ตะติยะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา จะตุตถะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะ สัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา ปัญจะมะฌานะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๗. อิติปิ โส ภะคะวา อากาสานัญจา ยะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา วิญญานัญจา ยะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อากิญจัญญา ยะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา เนวะสัญญานา สัญญายะตะนะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๘. อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติ มัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะมัคคะ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา โสตาปัตติผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา สะกิทาคามิผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะนาคามิผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัตตะผะละ ธาตุ สะมาธิญาณะสัมปันโน.

๙. กุสะลาธัมมา อิติปิ โส ภะคะวา อะอา ยาวะชีวัง

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ชัมภูทีปัญจะ อิสสะโร กุสะลาธัมมา นะโมพุทธายะ นะโมธัมมายะ นะโม

สังฆายะ ปัญจะพุทธา นะมามิหัง อาปามะจุปะ ทีมะ สังอังขุ สังวิธาปุกะยะปะอุปะสะชะสะเห ปาสายะโสฯ

โสโสสะสะ อะอะอะอะนิ เตชะสุเนมะภูจะนาวิเว อะ สังวิสุโลปุสะพุภะ อิสฺวาสุ, สุสฺวาอิ, กุสะลาธัมมา จิตติวิอัตถิ.

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง อะอา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ สาโพธิปัญจะ อิสสะโร ธัมมา.

กุสะลาธัมมา นันทะวิวังโก อิติสัมมาสัมพุทโธ สุคะลา โน ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

๑๐. จาตุมมะหาราชิกา อิสสะโร กุสะลาธัมมา อิติ วิชชาจะระณะสัมปันโน อุอุยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตาวะติงสา อิสสะโร กุสะลาธัมมา นันทะปัญจะสุคะโต โลกะวิทู มะหาเอโอ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ยามา อิสสะโร กุสะลาธัมมา พรหมา สัททะ ปัญจะ สัตตะ สัตตาปาระมี อะนุตตะโร ยะมะกะขะ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตุสิตา อิสสะโร กุสะลาธัมมา ปุยะ ปะกะ ปุริสะ ทัมมะสาระถิ ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

นิมมานะระตี อิสสะโร กุสะลาธัมมา เหตุโปวะ สัตถา เทวะมะนุสสานัง ตะถา ยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ประนิมมิตะวะสะวัตตี อิสสะโร กุสะลาธัมมา สังขาระขันโธ ทุกขัง อะนิจจังอะนัตตา รูปะขันโธ พุทธะปะผะยาวะชีวัง พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

พรหมา อิสสะโร กุสะลาธัมมา นัตถิปัจจะยา วินะปัญจะภะคะวะตา ยาวะนิพพานัง สะระณัง คัจฉามิฯ

๑๑. นะโมพุทธัสสะ นะโมธัมมัสสะ นะโมสังฆัสสะ พุทธิลาโภกะลา กะระกะนา เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะ.

นะโมพุทธัสสะ นะโมธัมมัสสะ นะโมสังฆัสสะ วิตติ วิตติ วิตติ มิตติ มิตติ มิตติ จิตติ จิตติ วัตติ วัตติ มะยะสุ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะ.

อินทะสาวัง มะหาอินทะสาวัง พรหมสาวัง มะหาพรหมสาวัง จักกะวัตติสาวัง มะหาจักกะวัตติสาวัง เทวา สาวัง มะหาเทวาสาวัง อิสีสาวัง มะหา อิสีสาวัง มุนีสาวัง มะหามุนีสาวัง สัปปุ ริสะสาวัง มะหาสัปปุริสะสาวัง พุทธะ สาวัง ปัจเจกะพุทธะสาวัง อะระหัตตะ สาวัง สัพพะสิทธิวิชชาธาระณังสาวัง สัพพะโลกาอิริยานังสาวัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ.

สาวัง คุณัง วะชะ พะลัง เตชัง วิริยัง สิทธิ กัมมัง ธัมมัง สัจจัง นิพพานัง โมกขัง คุยหะกัง ทานัง สีลัง ปัญญา นิกขัง ปุญญัง ภาคะยัง ยะสัง ตัปปัง สุขัง สิริ รูปัง จะตุวีสะติเทสะนัง

เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหนตุ หุลู หุลู หุลู สะวาหายะฯ

๑๒. นะโมพุทธัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม อิติปิ โส ภะคะวา.

นะโมธัมมัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สวากขาโต ภะคะวะตาธัมโม.

นะโมสังฆัสสะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา รูปะขันโธ เวทะนาขันโธ สัญญาขันโธ สังขาระขันโธ วิญญาณะขันโธ นะโม สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ วาหะปะริตตัง.

นะโมพุทธายะ มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา ยาวะตัสสะ หาโย โมนะ อุอะมะ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตา อุอะมะอะ วันทา นะโมพุทธายะ นะอะกะติ นิสะระณะ อาระปะขุทธัง มะอะอุ ทุกขัง อะนิจจัง อะนัตตาฯ

วิปัสสิต

สัพพะทุกขา สัพพะภะยา สัพพะโรคา วินาศสันตุ

กรวดน้ำ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ ด้วยเดชะผลบุญแห่งข้าพเจ้าได้สร้างและสวดยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกนี้ ขอให้ค้ำชูอุดหนุน คุณบิดามารดา พระมหากษัตริย์ ผู้มีพระคุณ ญาติกา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ เจ้ากรรมนายเวร และมิตรรักสนิท เพื่อนสาราสัตว์น้อยใหญ่ พระภูมิเจ้าที่ เจ้ากรุงพาลี แม่พระธรณี แม่พระคงคา แม่พระโพสพ พญายมราช นายนิริยบาล ท้าวจตุโลกะบาลทั้งสี่ ศิริพุทธอำมาตย์ ชั้นจาตุมะหาราชิกาเบื้องบนสูงสุดจนถึงภวัคคะพรหม และเบื้องล่าง ต่ำสุด ตั้งแต่โลกันตะมหานรกและอเวจีขึ้นมา จนถึงโลกมนุษย์ สุดรอบขอบจักรวาล อนันตจักรวาล คุณพระศรีรัตนตรัย และเทพยดาทั้งหลาย ตลอดทั้งอินทร์พรหม ยมยักษ์ คนธรรพ์ นาคา พระเพลิง พระพาย พระพิรุณ ท่านทั้งหลายที่ต้องทุกข์ ขอให้พ้นจากทุกข์ ท่านทั้งหลายที่ได้สุข ขอให้ได้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยเดชะผลบุญแห่งข้าพเจ้าอุทิศให้ไปนี้ จงเป็นอุปนิสัยปัจจัยให้ถึงพระนิพพานในปัจจุบัน และอนาคตกาลเบื้องหน้าโน้นเทอญฯ

พุทธังอนันตัง ธัมมังจักรวาลัง
สังฆังนิพพานัง ปัจจโยโหนตุ

พระคาถาชินบัญชร

สมเด็จพระพุฒาจารย์ *(โต พรหมรังสี)*

พระคาถาชินบัญชรนี้ เป็นคาถาที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งนัก ตกทอดมาจากลังกา เจ้าประคุณสมเด็จฯ ค้นพบในคัมภีร์โบราณ ได้ดัดแปลงแก้ไขแต่งเติมให้ดีขึ้นเป็นเอกลักษณ์พิเศษ ได้เนื้อถ้อยกระทงความสมบูรณ์แปลออกมาแล้ว มีแต่สิ่งศิริ-มงคลแก่ผู้ภาวนา ทุกประการ

พระคาถาชินบัญชร
สมเด็จพระพุฒาจารย์ *(โต พรหมรังสี)*

เพื่อให้เกิดอานุภาพยิ่งขึ้น ก่อนเจริญภาวนาชินบัญชรให้ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วระลึกถึงและบูชาเจ้าประคุณสมเด็จด้วยคำว่า

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ธะนะกาโมละเภธะนัง
อัตถิกาเยกายะญายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา
อิติปิโสภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ
มรณังสุขัง อะระหังสุคะโต นะโมพุทธายะ

๑

ชะยาสะนาคะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา.

๒

ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา.

๓

สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร.

๔

หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะวามะเก.

๕

ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก.

๖

[1]เกสันติ ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโย วะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว.

๗

กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเนนิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร.

๘

ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะลาเฏ ตีละกา มะมะ.

๙

[2]เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละตา เชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา.

๑๐

ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง.

๑๑

ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา.

๑๒

ชินนานา วะระสังยุตตา สัตตะปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา.

---

๑ บางตำหรับใช้ เกเสนเต, เกสะโต, ก็มี

๒ ฉบับสิงหลไม่มีวรรคนี้

๑๓

อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา

วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร.

๑๔

ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะฮี* ตะเล

สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา.

๑๕

อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข

ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว

ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ

สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย

สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

*มะหีตะเล บาลีออกเสียงเป็น มะฮีตะเล

บทสวดมนต์พิเศษ

บทสวดมนต์พิเศษ

สัจจกิริยคาถา[๑]

(นำ) หันทะ มะยัง สัจจะกิริยะคาถาโย ภะณามะ เส.

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ-ข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหนตุ สัพพะทา,

ขอการกล่าวคำสัตย์นี้ ความเจริญสุขสวัสดี จงมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเจ้าเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ-ข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหนตุ สัพพะทา,

ขอการกล่าวคำสัตย์นี้ ความเจริญสุขสวัสดี จงมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสังฆเจ้า เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ-ข้าพเจ้า,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม โหนตุ สัพพะทา.

ขอการกล่าวคำสัตย์นี้ ความเจริญสุขสวัสดี จงมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย.

---

๑. ถ้าสวดอวยพรให้ผู้อื่น คำว่า โสตถิ เม ให้เปลี่ยนเป็น โสตถิ เต. คำแปลว่า จงมีแก่ท่าน

โอวาทปาติโมกขคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง โอวาทปาติโมกขะคาถาโย ภะณามะ เส.

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง,	การไม่ทำบาปทั้งปวง;
กุสะลัสสูปะสัมปะทา,	การทำกุศลให้ถึงพร้อม;
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง,	การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ;
เอตัง พุทธานะสาสะนัง.	ธรรม ๓ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.
ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา,	ขันติ คือความอดกลั้น เป็นธรรมเครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง;
นิพพานัง ปะระมัง วะทันติ พุทธา,	ผู้รู้ทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าเป็นธรรมอันยิ่ง;
นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,	ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็นบรรพชิตเลย;
สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต.	ผู้ทำสัตว์อื่น ให้ลำบากอยู่ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะเลย.
อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต,	การไม่พูดร้าย, การไม่ทำร้าย;
ปาติโมกเข จะ สังวะโร,	การสำรวมในปาติโมกข์;
มัตตัญญุตา จะ ภัตตัสมิง,	ความเป็นผู้รู้ประมาณในการบริโภค;
ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,	การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด;
อะธิจิตเต จะ อาโยโค,	ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง;
เอตัง พุทธานะสาสะนัง.	ธรรม ๖ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ภารสุตตคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ภาระสุตตะคาถาโย ภะณามะ เส.**

ภารา หะเว ปัญจักขันธา,	ขันธ์ทั้งห้า เป็นของหนักเน้อ;
ภาระหาโร จะ ปุคคะโล,	บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป;
ภาราทานัง ทุกขัง โลเก,	การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์ในโลก;
ภาระนิกเขปะนัง สุขัง,	การสลัดของหนัก ทิ้งลงเสีย เป็นความสุข;
นิกขิปิตฺวา คะรุง ภารัง,	พระอริยเจ้า สลัดทิ้งของหนัก ลงเสียแล้ว;
อัญญัง ภารัง อะนาทิยะ,	ทั้งไม่หยิบฉวยเอาของหนักอันอื่นขึ้นมาอีก;
สะมูลัง ตัณ์หัง อัพพุย์หะ,	ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้กระทั่งราก;
นิจฉาโต ปะรินิพพุโต.	เป็นผู้หมดสิ่งปรารถนา ดับสนิทไม่มีส่วนเหลือ.

ทวัตติงสาการปาฐะ[1]

(นำ) **หันทะ มะยัง ท๎วัตติงสาการะปาฐัง ภะณามะ เส.**

อัตถิ อิมัส๎มิง กาเย, ในร่างกายนี้มี : **เกสา** ผม ทั้งหลาย, **โลมา** ขนทั้งหลาย, **นะขา** เล็บทั้งหลาย, **ทันตา** ฟันทั้งหลาย, **ตะโจ** หนัง, **มังสัง** เนื้อ, **นะหารู** เอ็นทั้งหลาย, **อัฏฐี** กระดูกทั้งหลาย, **อัฏฐิมิญชัง** เยื่อในกระดูก, **วักกัง** ไต, **หะทะยัง** หัวใจ, **ยะกะนัง** ตับ, **กิโลมะกัง** พังผืด, **ปิหะกัง** ม้าม, **ปัปผาสัง** ปอด, **อันตัง** ลำไส้, **อันตะคุณัง** ลำไส้สุด, **อุทะริยัง** อาหารในกระเพาะ, **กะรีสัง** อุจจาระ, **ปิตตัง** น้ำดี, **เสม์หัง** เสลด, **ปุพโพ** หนอง, **โลหิตัง** โลหิต, **เสโท** เหงื่อ, **เมโท** มัน, **อัสสุ** น้ำตา, **วะสา** น้ำเหลือง, **เขโฬ** น้ำลาย, **สิงฆานิกา** น้ำมูก, **ละสิกา** น้ำลื่นหล่อข้อ, **มุตตัง** น้ำมูตร, **มัตถะเก มัตถะลุงคัง** เยื่อมันสมองในกะโหลกศีรษะ, **อิติ** ดังนี้แล.

---

[1]คำแปลโกฏฐาส ๓๒ นี้ มีผิดจากที่เคยแปลมาก่อนบ้าง ทั้งนี้โดยสอบสวนค้นคว้าได้ใหม่ ซึ่งใกล้ต่อความถูกต้องมากกว่า จึงแปลไว้ดังนี้ *-ผู้แปล*

อภิณหะปัจจะเวกขะณะคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง อะภิณ์หะปัจจะเวกขะณะคาถาโย ภะณามะ เส.**

ชะราธัมโมม์ะหิ ชะรัง อะนะตีโต (ตา), เราย่อมมีความแก่เป็นธรรมดา เราจะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้;

พะยาธิธัมโมม์ะหิ พะยาธิง อะนะตีโต (ตา), เราย่อมมีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา เราจะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้;

มะระณะธัมโมม์ะหิ มะระณัง อะนะตีโต (ตา), เราย่อมมีความตายเป็นธรรมดา เราจะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้;

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว, เราจำต้องละเว้นความเป็นต่าง ๆ คือว่าจำต้องพลัดพราก จากสัตว์สังขาร จาก–ของอันเป็นที่รักที่จำเริญใจ ทั้งสิ้นทั้งปวงไป;

กัมมัสสะโกม์ะหิ, เราย่อมมีกรรมเป็นของของตน;

กัมมะทายาโท, เราย่อมมีกรรมเป็นทายาท คือมีกรรมเป็นผู้ติดตามให้ผล;

กัมมะโยนิ, เราย่อมมีกรรมเป็นแดนเกิด คือมีกรรมเป็นผู้นำไปเกิดในถิ่นที่ต่างกัน;

กัมมะพันธุ, เราย่อมมีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ และพวกพ้อง;

กัมมะปะฏิสะระโณ, เราย่อมมีกรรมเป็นเครื่องยุยงส่งเสริม เป็นที่พึ่งที่อาศัย;

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัล์ยาณัง วา ปาปะกัง วา, เราจะกระทำกรรมอันใดไว้ไม่ว่าบุญหรือบาป ดีหรือชั่วก็ตาม;

ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ, เราจะต้องเป็นทายาท คือเป็นผู้รับผล ของกรรมอันนั้นโดยแน่นอน;

เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง. เราพึงพิจารณาให้เห็นธรรมอย่างนี้ เนือง ๆ ทุกวัน ๆ เทอญ.

เขมาเขมสรณทีปิกคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง เขมาเขมะสะระณะทีปิกะคาถาโย ภะณามะ เส.**

พะหุง เว สะระณัง ยันติ ปัพพะตานิ วะนานิ จะ,
อารามะรุกขะเจต์ยานิ มะนุสสา ภะยะตัชชิตา,

มนุษย์เป็นอันมาก เมื่อเกิดมีภัยคุกคามแล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง ป่าไม้บ้าง, อาราม และรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ;

เนตัง โข สะระณัง เขมัง เนตัง สะระณะมุตตะมัง,

เนตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

นั่น มิใช่สรณะอันเกษมเลย, นั่น มิใช่สรณะอันสูงสุด;

เขาอาศัยสรณะ นั่นแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต,

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมัปปัญญายะ ปัสสะติ,

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะแล้ว, เห็นอริยสัจจ์คือ ความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญาอันชอบ;

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง,

อะริยัญจัฏฐังคิกัง มัคคัง ทุกขูปะสะมะคามินัง

คือเห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความก้าวล่วงทุกข์เสียได้, และหนทางมีองค์แปดอันประเสริฐ เครื่องถึงความระงับทุกข์;

เอตัง โข สะระณัง เขมัง เอตัง สะระณะมุตตะมัง

เอตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

นั่นแหละ เป็นสรณะอันเกษม, นั่น เป็นสรณะอันสูงสุด;

เขาอาศัยสรณะ นั่นแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

อริยธนคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง อะริยะธะนะคาถาโย ภะณามะ เส.**

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา,

ศรัทธา ในพระตถาคตของผู้ใด ตั้งมั่นอย่างดีไม่หวั่นไหว;

สีลัญจะ ยัสสะ กัล์ยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง,

และศีลของผู้ใดงดงาม เป็นที่สรรเสริญที่พอใจ ของพระอริยเจ้า;

สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง,

ความเลื่อมใสของผู้ใดมีในพระสงฆ์, และความเห็นของผู้ใดตรง;

อะทะลิททโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง,

บัณฑิตกล่าวเรียกเขาผู้นั้นว่า คนไม่จน, ชีวิตของเขา ไม่เป็นหมัน;

ตัส์มา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง,

อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะสาสะนัง.

เพราะฉะนั้น เมื่อระลึกได้ ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่,

ผู้มีปัญญา ควรก่อสร้างศรัทธา ศีล ความเลื่อมใส และความ

เห็นธรรม ให้เนือง ๆ .

ติลักขณาทิคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ติลักขะณาทิคาถาโย ภะณามะ เส.**

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.
สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใด บุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
เมื่อใดบุคคลเห็นด้วยปัญญาว่า ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา;
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา,
เมื่อนั้น ย่อมเหนื่อยหน่ายในสิ่งที่เป็นทุกข์ ที่ตนหลง;
นั่นแหละ เป็นทางแห่งพระนิพพาน อันเป็นธรรมหมดจด.
อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน,
ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย, ผู้ที่ถึงฝั่งพระนิพพานมีน้อยนัก;
อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ,
หมู่มนุษย์นอกนั้น ย่อมวิ่งเลาะอยู่ตามฝั่งในนี่เอง.

เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน,

ก็ชนเหล่าใดประพฤติสมควรแก่ธรรม ในธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้ว;

เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง,

ชนเหล่านั้นจักถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน; ข้ามพ้นบ่วงแห่ง-มัจจุที่ข้ามได้ยากนัก.

กัณ์หัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต,

จงเป็นบัณฑิตละธรรมดำเสีย แล้วเจริญธรรมขาว;

โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง,

ตัต์ราภิระติมิจเฉยยะ หิต์วา กาเม อะกิญจะโน.

จงมาถึงที่ไม่มีน้ำ จากที่มีน้ำ, จงละกามเสีย, เป็นผู้ไม่มีความกังวล; จงยินดีเฉพาะต่อพระนิพพานอันเป็นที่สงัด ซึ่งสัตว์ยินดีได้ โดยยาก.

ภัทเทกรัตตคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ภัทเทกะรัตตะคาถาโย ภะณามะ เส.**

อะตีตัง นาน์วาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง,

บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ด้วยอาลัย;
และไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังไม่มาถึง;

ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง,

สิ่งเป็นอดีตก็ละไปแล้ว; สิ่งเป็นอนาคตก็ยังไม่มา;

ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ์รูหะเย.

ผู้ใดเห็นธรรมอันเกิดขึ้นเฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง; ไม่ง่อนแง่นคลอนแคลน; เขาควรพอกพูนอาการเช่นนั้นไว้.

อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว.

ควรเพียรเป็นกิจที่ต้องทำวันนี้, ใครจะรู้ความตายแม้พรุ่งนี้,

นะ หิโน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา,

เพราะการผัดเพี้ยนต่อมัจจุราชซึ่งมีเสนามาก ย่อมไม่มีสำหรับเรา;

เอวังวิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง,
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนิ.

มุนีผู้สงบ ย่อมกล่าวเรียก ผู้มีความเพียรอยู่เช่นนั้น, ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวันกลางคืน ว่า, "ผู้เป็นอยู่แม้เพียงราตรีเดียว ก็น่าชม".

ธัมมคารวาทิคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมะคาระวาทิคาถาโย ภะณามะ เส.**

เย จะ อะตีตา สัมพุทธา เย จะ พุทธา อะนาคะตา,
โย เจตะระหิ สัมพุทโธ พะหุนนัง โสกะนาสะโน,

พระพุทธเจ้าบรรดาที่ล่วงไปแล้วด้วย, ที่ยังไม่มาตรัสรู้ด้วย, และพระพุทธเจ้าผู้ขจัดโศกของมหาชนในกาลบัดนี้ด้วย;

สัพเพ สัทธัมมะคะรุโน　　วิหะริงสุ วิหาติ จะ,

อะถาปิ วิหะริสสันติ　　เอสา พุทธานะธัมมะตา.

พระพุทธเจ้าทั้งปวงนั้น ทุกพระองค์ เคารพพระธรรม,
ได้เป็นมาแล้วด้วย, กำลังเป็นอยู่ด้วย, และจักเป็นด้วย,
เพราะธรรมดา ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นเช่นนั้นเอง.

ตัสมา หิ อัตตะกาเมนะ　　มะหัตตะมะภิกังขะตา,

สัทธัมโม คะรุกาตัพโพ　　สะรัง พุทธานะสาสะนัง.

เพราะฉะนั้น บุคคลผู้รักตน หวังอยู่เฉพาะคุณเบื้องสูง
เมื่อระลึกได้ถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอยู่, จงทำความ
เคารพพระธรรม.

นะ หิ ธัมโม อะธัมโม จะ　　อุโภ สะมะวิปากิโน,

ธรรม และ อะธรรม จะมีผลเหมือนกันทั้งสองอย่างหามิได้;

อะธัมโม นิระยัง เนติ　　ธัมโม ปาเปติ สุคะติง.

อะธรรม ย่อมนำไปนรก, ธรรม ย่อมนำให้ถึงสุคติ.

ธัมโม หะเว รักขะติ ธัมมะจาริง,

ธรรมแหละ ย่อมรักษา ผู้ประพฤติธรรมเป็นนิจ;

ธัมโม สุจิณโณ สุขะมาวะหาติ,

ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ตน;

เอสานิสังโส ธัมเม สุจิณเณ.

นี่เป็นอานิสงส์ ในธรรมที่ตนประพฤติดีแล้ว.

ปฐมพุทธภาสิตคาถา

(นำ) **หันทะ มะยัง ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภะณามะ เส.**

อะเนกะชาติสังสารัง สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง,

เมื่อเรายังไม่พบญาณ ได้แล่นท่องเที่ยวไปในสงสารเป็นเอนกชาติ;

คะหะการัง คะเวสันโต ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง,

แสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างปลูกเรือน, คือตัณหาผู้สร้างภพ;

การเกิดทุกคราว เป็นทุกข์ร่ำไป.

คะหะการะกะ ทิฏโฐสิ ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ,

นี่แน่ะ นายช่างปลูกเรือน! เรารู้จักเจ้าเสียแล้ว;

เจ้าจะทำเรือนให้เราไม่ได้อีกต่อไป.

สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา คะหะกูฏัง วิสังขะตัง,

โครงเรือนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว; ยอดเรือนเราก็รื้อเสียแล้ว;

วิสังขาระคะตัง จิตตัง ตัณหานัง ขะยะมัชฌะคา.

จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุงแต่งไม่ได้อีกต่อไป;

มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห่งตัณหา (คือถึงนิพพาน).

บทพิจารณาสังขาร

(ทุกเวลาทำวัตรเช้าและเวลาเข้านอน)

สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สังขารคือร่างกายจิตใจ, แลรูปธรรมนามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันไม่เที่ยง; เกิดขึ้นแล้ว ดับไป มีแล้วหายไป.

สัพเพ สังขารา ทุกขา, สังขารคือร่างกายจิตใจ, และรูปธรรมนามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น, มันเป็นทุกข์ทนยาก; เพราะเกิดขึ้นแล้ว, แก่ เจ็บ ตายไป.

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา, สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขาร แลมิใช่สังขาร ทั้งหมดทั้งสิ้น, ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน; ไม่ควรถือว่าเรา ว่าของเรา ว่าตัวว่าตนของเรา.

อะธุวัง ชีวิตัง ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน;

ธุวัง มะระณัง, ความตายเป็นของยั่งยืน;

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง, อันเราจะพึงตายเป็นแท้;

มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง, ชีวิตของเรา มีความตายเป็นที่สุดรอบ;

ชีวิตัง เม อะนิยะตัง, ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง;

มะระณัง เม นิยะตัง, ความตายของเรา เป็นของเที่ยง.

วะตะ, ควรที่จะสังเวช;

อะยัง กาโย, ร่างกายนี้;

อะจิรัง, มิได้ตั้งอยู่นาน;

อะเปตะวิญญาโณ,	ครั้นปราศจากวิญญาณ;
ฉุฑโฑ,	อันเขาทิ้งเสียแล้ว;
อะธิเสสสะติ,	จักนอนทับ;
ปะฐะวิง,	ซึ่งแผ่นดิน;
กะลิงคะรัง อิวะ,	ประดุจดังว่าท่อนไม้และท่อนฟืน;
นิรัตถัง.	หาประโยชน์มิได้

หมายเหตุ:- *บทพิจารณานี้เป็นของเก่า แต่ได้แก้ไขคำแปลของบทที่ว่า สัพเพ ธัมมา อะนัตตา ซึ่งยังผิดพลาดอยู่ โดยที่แปลคำว่า ธัมมา เท่ากับคำว่า สังขาร ซึ่งผิดหลักธรรมและเป็นไปไม่ได้, จึงได้แก้ไขเสียใหม่ ตามที่ปรากฏอยู่นั้น.*

มหาการุณิโก[๑]

(นำ) **หันทะ มะยัง มะหาการุณิโกคาถาโย ภะณามะ เส.**

มะหาการุณิโก นาโถ,	พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นนาถะที่พึ่งในทางดับทุกข์ร้อนใจ, ของเหล่าสัตว์ผู้มีความทุกข์, พระองค์ประกอบด้วยพระกรุณาอันยิ่งใหญ่,
อัตถายะ สัพพะปาณินัง,	เพื่อประโยชน์แก่สัตว์มีชีวิตทั้งหลายทั้งสิ้น,

ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา, พระองค์เพียรยังธรรมให้สำเร็จ, เป็นผู้ประเสริฐอย่างยิ่ง ทั้งปวงบริบูรณ์แล้ว

ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง, เป็นผู้ถึงซึ่งความตรัสรู้เองอัน-อุดมสูงสุด,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ, ด้วยกล่าวอ้างคำสัตย์นี้,

มา โหนตุ สัพพุปัททะวา, ขออุปัทวะอันตรายทั้งปวง จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย.

มะหาการุณิโก นาโถ, พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นนาถะที่พึ่งในทางดับทุกข์ร้อนใจ, ของ-เหล่าสัตว์ผู้มีความทุกข์, พระองค์ประกอบด้วยพระกรุณาอันยิ่งใหญ่,

หิตายะ สัพพะปาณินัง, เพื่อเกื้อกูลแก่สัตว์มีชีวิตทั้งหลายทั้งสิ้น,

ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา, พระองค์เพียรยังธรรมให้สำเร็จ, เป็นผู้ประเสริฐอย่างยิ่ง ทั้งปวงบริบูรณ์แล้ว,

ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง, เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งความตรัสรู้เองอันสูงสุด,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ, ด้วยกล่าวอ้างคำสัตย์นี้,

มา โหนตุ สัพพุปัททะวา. ขออุปัทวะอันตรายทั้งปวง จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย.

---

[๑] หากสวด สัจจกิริยคาถา แล้ว ไม่ต้องสวด มหาการุณิโก

มะหาการุณิโก นาโถ,	พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นนาถะที่พึ่งในทางดับทุกข์ร้อนใจ, ของเหล่าสัตว์ผู้มีความทุกข์ พระองค์ประกอบด้วยพระกรุณาอันยิ่งใหญ่,
หิตายะ สัพพะปาณินัง,	เพื่อความสุขแก่สัตว์มีชีวิตทั้งหลายทั้งสิ้น,
ปูเรต๎วา ปาระมี สัพพา,	พระองค์เพียรยังธรรมให้สำเร็จ, เป็นผู้ประเสริฐอย่างยิ่ง ทั้งปวงบริบูรณ์แล้ว,
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,	เป็นผู้ถึงแล้วซึ่งความตรัสรู้เองอันอุดมสูงสุด,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ,	ด้วยกล่าวอ้างคำสัตย์นี้,
มา โหนตุ สัพพุปัททะวา.	ขออุปัทวะอันตรายทั้งปวง จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย.

ปัจฉิมพุทโธวาทปาฐะ

(นำ) **หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทโธวาทะ ปาฐัง ภะณามะ เส.**

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บัดนี้ เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า :-

วะยะธัมมา สังขารา, สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไป-เป็นธรรมดา;

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ, ท่านทั้งหลาย, จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด.

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา. นี้เป็นพระวาจามีในครั้งสุด-ท้ายของพระตถาคตเจ้า.

คติธรรม

คติธรรม-คำสอน

ของ

อริยสงฆ์เจ้า



● อันพระเครื่อง มีค่า มหาศาล
ที่ทุกท่าน อยากได้ ใคร่เสาะหา
เพียรพยายาม ทุกทาง ให้ได้มา
เพราะตีค่า เป็นเงิน เกินวิชา
● จุดประสงค์ องค์อริเจ้า ไม่เท่านี้
ท่านชวนชี้ เชิญให้ ได้หรรษา
ถึงหลักธรรม ของท่าน เกินเงินตรา
ไม่ต้องใฝ่คว้า เหมือนน้ำดื่ม อันชื่นใจ

คำสอนของ

สมเด็จพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ความจริง พอกิน พอใช้ พออยู่ รู้พอ ย่อมสงบ
มนุษย์หยุดนิ่งไซร้ ความจริงย่อมเกิด
ถ้าท่านยังไม่หยุดท่านยังไม่มีโอกาส
"พบความจริง"

คำสอนของ

พระมงคลเทพมุนี "สด จนฺทสโร"

เห็น ใดฤามาตรแม้น ธรรมกาย
จำ สนิทนิมิตหมาย มั่นแท้
คิด ทำเกิด หญิง - ชาย ชูช่วย ตนแฮ
รู้ ยิ่งเบญจขันธ์แท้ แต่ล้วนอนิจจัง

คำบูชา

พระราชมุนีสามีรามคุณูปมาจารย์
(หลวงปู่ทวด)

ว่านะโม 3 จบ

" นะโม โพธิสัตโต อาคันติมายะ

อิติ ภัคคะวา "

ปริศนาธรรม

หลวงพ่อ เกษม เขมโก

การเห็นธรรม ทำให้เกิด ความรู้
การรู้ ทำให้เกิด การเย็น
ถ้าคิดดี ก็เป็น ทางเย็น
ถ้าคิด ไม่เป็น ก็เย็นสบาย

คำสอนของ

ครูบาศรีวิชัย สิริวิชโย ภิกขุ

สังขาร เป็นสิ่งที่มนุษย์ ยืมมาใช้ ชั่วคราว

บางคน ส่งคืนช้า บางคน ส่งคืนเร็ว

คำสอนของ

พระอาจารย์มั่นภูริ ทตฺโต

คล้ายกับคน ไม่ใช่คน ธรรมไม่ใช่ธรรม ผลจึงไม่มีความจริง คนก็คือคน ธรรมก็คือธรรม อยู่นั่นเอง แต่คน ไม่สนใจธรรม ธรรมก็ไม่เข้าถึงใจคน จึงกลายเป็นว่า คนก็สักว่าคน ธรรมก็สักว่าธรรม อยู่นั่นเอง

คำสอนของ

พระครูภาวนาภิรัต อิสริโก

(หลวงปู่ทิม)

ธรรมถึง ถึงธรรม ธรรมนั้นเกิด

ธรรมถึง ไม่ถึงธรรม ธรรมนั้นไม่เกิด

คำสอนของ

พระอาจารย์ยันตระ อมโรภิกขุ

จิตที่สงบ ตั้งมั่นดีแล้ว ย่อมเห็นสิ่งทั้งปวง ตามความเป็นจริง บุคคลใดรักษาจิตไว้ได้ เท่ากับรักษาสิ่งทั้งปวง เราพึงไม่ประมาท ประกอบตนอยู่ด้วยความเพียรอยู่เสมอ มีสติรู้ทันปัจจุบันทุกขณะ รู้จักการปล่อยวาง มีหน้าที่อะไรก็ทำไปด้วยใจรัก เสียสละ น้อมเมตตาอยู่เนือง ๆ

ชีวิตจักมีแต่ความเจริญร่มเย็น

คำสอนของ

ท่านเจ้าคุณพระราชสังวราภิมณฑ์

(หลวงปู่โต๊ะ อินทสุวรรณโณ)

" ความกตัญญู เป็นเครื่องหมาย ของคนดี "

อุบายธรรม

ของหลวงปู่แหวน สุจิณโณ

" อย่าไปละก้อนนะ ก้อนโม ของแต่พ่อ แต่แม่ นะโม เป็นที่ตั้งแห่งธรรมทั้งหลาย เป็นที่ตั้งแห่งศีล เป็นที่ตั้งแห่งพระวินัย ศีล ๕ ศีล ๘ อยู่ในตัวนี้"

คำสอนของ

พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาส อินทปัญโญ)

"งานคือ ชีวิต ชีวิต คืองาน บันดาลสุข ทำงานให้สนุก เป็นสุขเมื่อทำงาน กิน ใช้ เก็บ แต่พอประมาณ เหลือช่วยเพื่อนมนุษย์ อยู่โดยไม่ต้องมีความรู้สึกว่า เราดี เราเด่น เราดัง อะไรเลย เพียงแต่รู้สึกว่า เราเป็นผู้มีประโยชน์ที่สุดคนหนึ่ง...นั่นแหละถูกต้อง และเป็น สุขแท้"

คำสอนของ
หลวงปู่ขาว อนาลโย

"การมีหน้ามีตามีคนเคารพนับถือ มิใช่ฐานะจะไปลบล้างบาปกรรมที่เขาทำไว้ หน้าต้องเป็นหน้า ตาต้องเป็นตา เคารพนับถือก็ทราบว่า เคารพนับถือ แต่ชั่วต้องเป็นชั่ว บาปต้องเป็นบาป ทุจริตต้องเป็นทุจริต โทษต้องเป็นโทษ ไฟต้องเป็นไฟ จะนำมาลบล้างกันไม่ได้"

คำสอนของ
พระโพธิญาณเถระ (หลวงปู่ชา สุภทฺโท)

"ทำให้สุด ขุดให้ถึง มรรคผลยังไม่พ้นสมัย คนโง่เท่านั้น
ที่ปฏิเสธว่า ในพื้นดินไม่มีน้ำ แล้วไม่ยอมขุดบ่อ"

อุบายธรรมของ
พระนิโรธรังสีคัมภีรปัญญาจารย์
(หลวงปู่เทสก์ เทสรงฺสี)

"ทุกสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ เป็นเพียงสักแต่ว่า เป็นธาตุ 4 เท่านั้น แต่คนเราสมมุติเองต่างหาก จึงต้องยุ่งและเดือดร้อนด้วยประการทั้งปวง"



พระครูปลัดประโยชน์

เจ้าอาวาสวัดในไร่

ต.เพ อ.เมือง จ.ระยอง

อายุ 66 ปี 30 พรรษา

ปี 2537

ความสุข ที่ทุกคนพบได้ง่าย

๑.	มโนพุทธะ	-	น้อมความคิด เข้าสู่พุทธะ
๒.	วจีพุทธะ	-	น้อมวาจา เข้าสู่พุทธะ
๓.	กายะพุทธะ	-	น้อมการกระทำ เข้าสู่พุทธะ

แล้วท่านจะได้รับความสุข

รายนามผู้บริจาค ในการสร้างหนังสือ

๑.	พระครูปลัดประโยชน์	๑,๐๐๐	บาท
๒.	ผู้ใหญ่ลำยอง ชลสวัสดิ์	๑,๐๐๐	บาท
๓.	คุณปอน สมุทรเสน	๑,๐๐๐	บาท
๔.	คุณรัตนา เกษมสันตินาวิน	๑,๐๐๐	บาท

๕. คุณกิ่ม คุณทวี ฟุ้งเฟื่อง	๑,๐๐๐	บาท
๖. คุณฉ่วน แสงกระจ่าง	๑,๐๐๐	บาท
๗. คุณนิภา สุริยะกำพล	๑,๐๐๐	บาท
๘. คุณหมอเฉลา คุณบุญเรียง วงษ์ศรีแก้ว	๑,๐๐๐	บาท
๙. คุณสมพงษ์ คุณสมพร ทับอุไร	๑,๐๐๐	บาท
๑๐. คุณสวัสดิ์ มนต์ประสิทธิ์	๑,๐๐๐	บาท
๑๑. คุณธวัชชัย คุณพเยาว์ ฟุ้งเฟื่อง	๑,๐๐๐	บาท
๑๒. คุณบุญเรียง (ดูด) ไชยสิทธิ์	๑,๐๐๐	บาท
๑๓. คุณแม่จ่าง จันทร์เจริญ	๑,๐๐๐	บาท
๑๔. คุณเจริญ แสงสุรีศรี	๑,๐๐๐	บาท
๑๕. คุณเสียน คุ้มครองทรัพย์	๙๙๙	บาท
๑๗. คณะศิษยานุศิษย์ ฝ่ายจัดสร้าง	๑๐,๐๐๐	บาท
๑๘. คุณวินัย วิเศษแสง	๑,๐๐๐	บาท
๑๙. คุณไพฑูรย์ ทีระวัฒน์	๑,๐๐๐	บาท
๒๐. คณะศิษย์ หลวงพ่อฉอ้อน (ฐานธัมโม)	๑,๐๐๐	บาท
๒๑. คุณแก่น คุณประทุม ปิยะ	๑,๐๐๐	บาท
๒๒. อาจารย์สุทธิ ศรีธาราม	๑,๐๐๐	บาท
๒๓. คุณณรงค์ อินทรสายัณห์	๑,๐๐๐	บาท
๒๔. คุณประสิทธิ์ คุณสมจิตร อินทร์พรหม	๑,๐๐๐	บาท
๒๕. คุณเฉิ่ง แสงกระจ่าง	๑,๐๐๐	บาท
๒๖. คุณมนัส คุณสาว อรัญนารถ	๑,๐๐๐	บาท
๒๗. คุณชด ซื่อกำเนิด	๑,๐๐๐	บาท
๒๘. ม.ร.ว.วรวัณณา วรวรรณ	๑,๐๐๐	บาท
๒๙. เรือเอกบุญเลิศ คุณสายหยุด บุญส่ง	๑,๐๐๐	บาท


ธรรมชาติร่มเย็น
เป็นที่พำนัก
ปัจเจกชนรู้จัก...
น้อมถวายบูชา